

EXPUNERE DE MOTIVE

Traficul de persoane, în special cel ce privește femeile și copiii, reprezintă o atingere gravă a drepturilor omului, îndeosebi a demnității umane și a integrității persoanei.

Traficul de ființe umane constituie totodată un fenomen ale cărui dimensiuni înregistrează o creștere alarmantă, cu profunde implicații de ordin social și economic.

Pentru prevenirea și combaterea unui astfel de fenomen se impun acțiuni eficiente, concepute global, la nivel național și internațional, care să țină seama de faptul că traficul de ființe umane se efectuează în scopul exploatării sexuale, al muncii forțate, al sclaviei, a altor forme de exploatare. El privește, în general, categorii de persoane mai vulnerabile, cum sunt femeile și copiii și are, de cele mai multe ori, caracter organizat, transnațional. În legătură cu acest ultim aspect, trebuie menționată îngrijorarea produsă de folosirea într-o măsură tot mai mare a acestui fel de delincvență de către unele organizații criminale pentru finanțarea și extinderea altor activități infracționale, ca traficul de arme și de stupefiante, spălarea banilor etc.

În acest cadru se înscrie și proiectul de Lege privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, care urmărește armonizarea legislației române cu acquis-ul comunitar și aducerea acesteia la standardele europene și internaționale.

Proiectul de lege alăturat reprezintă, totodată, o adaptare și completare a legislației interne în raport cu prevederile Protocolului privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, îndeosebi de femei și copii, adițional Convenției ONU împotriva criminalității transnaționale organizate. Atât Protocolul, cât și Convenția au fost semnate de România, în decembrie 2001, la Palermo.

La întocmirea proiectului s-a ținut, de asemenea, seama și de alte documente internaționale în materie, cum sunt Acțiunea comună din 24 februarie 1997 privind combaterea traficului de ființe umane și exploatarea sexuală a copiilor, adoptată de Consiliul Uniunii Europene pe baza art.K3 din Tratatul Uniunii Europene și Recomandările Consiliului Europei: nr.R(2000)11 privind lupta împotriva traficului de ființe umane în scopul exploatării sexuale, nr.R(91)11 privind exploatarea sexuală, pornografia, prostituția și traficul de copii și tineri, nr.1325(1997) privind traficul de femei și prostituția forțată în Statele membre ale Consiliului Europei, nr.1099(1996) privind exploatarea sexuală a copiilor nr.1065(1987) privind traficul de copii și alte forme de exploatare a copilului. La întocmirea proiectului de lege s-au mai avut în vedere și documentele Organizației Internaționale a Muncii, cum este, de exemplu, Convenția nr.182 privind interzicerea și imediata eliminare a celor mai nocive forme de muncă a copilului (1999).

Proiectul de lege conține dispoziții care privesc prevenirea și sancționarea traficului de persoane, protecția și asistența acordate victimelor unui astfel de trafic, procedurile judiciare desfășurate, precum și promovarea cooperării între state în acest domeniu.

Legea conține astfel, în Capitolul I intitulat "Dispoziții generale", prevederi privind obiectul reglementării și înțelesul, în cuprinsul legii, a unor termeni și expresii, cum este "traficul de persoane" sau "exploatarea unei persoane", prin această din urmă expresie înțelegându-se fie una din formele de exploatare sexuală enumerate în art.2, fie o formă de muncă forțată sau de sclavie, fie prelevarea de organe sau alte activități ce încalcă drepturi și libertăți fundamentale ale omului.

Capitolul II cuprinde dispoziții cu caracter preventiv, fiind prevăzute sarcini și atribuții în domeniul prevenirii traficului de persoane, pentru ministere și alte organisme guvernamentale, pentru organizații neguvernamentale și pentru alți reprezentanți ai societății civile.

Capitolul III al proiectului de lege este consacrat, în Secțiunea 1, infracțiunii de trafic de persoane și cuprinde reglementări separate pentru traficul de persoane majore față de cele privind traficul de minori, cu elemente de încriminare și de sancționare distincte.

Ambele modalități ale traficului de persoane sunt pedepsite cu sancțiuni grave - închisoare până la 25 ani și interzicerea unor drepturi -, iar în cazul unor agravante prevăzute în lege, cum este săvârșirea faptei de o persoană care face parte dintr-un grup organizat sau care a produs beneficii materiale importante, pedeapsa se majorează cu 3 ani. De asemenea, proiectul prevede că în cazul în care traficul de minori a avut ca urmare moartea sau sinuciderea victimei, pedeapsa este închisoare de la 15 la 25 de ani și interzicerea unor drepturi sau detențiunea pe viață. Este importantă și prevederea care stabilește că răspunderea penală a celui ce săvârșește traficul nu este înlăturată prin consimțământul persoanei traficate.

Secțiunea a 2-a a Capitolului III reglementează unele infracțiuni care sunt în legătură cu traficul de persoane și anume infracțiunea de pornografie infantilă, faptă nou încriminată, și infracțiunea care constă în a determina sau a permite, cu știință, intrarea sau rămânerea pe teritoriul țării a unei persoane care nu este cetățean român, supuse traficului de persoane, folosindu-se pentru aceasta mijloace frauduloase sau orice formă de constrângere ori abuzându-se de o stare specială juridică, fizică ori psihică în care se găsește persoana supusă traficului.

Capitolul IV conține unele dispoziții speciale privind procedura judiciară în cauzele privind infracțiunile prevăzute în proiect. Menționăm, dintre acestea: obligativitatea efectuării urmăririi penale de către procuror pentru infracțiunile prevăzute în lege și judecarea acestora, în primă instanță, de tribunale; posibilitatea folosirii unor procedee speciale de investigare, în condițiile legii, cum sunt investigatorii sub acoperire, accesul organului de urmărire penală la sisteme de telecomunicații ori informatice, cu autorizarea procurorului, pe o perioadă

determinată, și în condițiile legii; ședințele de judecată în cauzele în care victimele sunt minori nu sunt publice.

Capitolul V intitulat "Protecția și asistența victimelor traficului de persoane" cuprinde numeroase reglementări privind protecția și asistența specială - fizică, juridică și socială - ce trebuie asigurată victimelor traficului de ființe umane. Pentru protecția și asistența femeilor și copiilor proiectul prevede reglementări speciale.

Pentru realizarea acestei protecții și asistențe, proiectul implică nu numai organisme guvernamentale, ca Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, Ministerul Administrației Publice, Ministerul de Interne, Ministerul Afacerilor Externe, ci și alte autorități publice, cum sunt, de exemplu, consiliile locale, ca și organizații neguvernamentale.

Capitolul VI conține dispoziții destinate întăririi cooperării internaționale, dintre care menționăm instituirea unor ofițeri de legătură în cadrul Ministerului de Interne și a unor magistrați de legătură la nivelul parchetelor de pe lângă tribunale, care să asigure consultarea reciprocă cu ofițerii de legătură sau, după caz, cu magistrații de legătură ce funcționează în alte țări, în scopul coordonării acțiunilor acestora în cursul urmăririi penale. Se mai prevede și stabilirea unor puncte de contact cu instituții similare din alte state, de asemenea în cadrul Ministerului de Interne și al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție.

Față de cele prezentate a fost elaborat proiectul de Lege alăturat, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare, cu procedura de urgență prevăzută de art.74 alin.(3) din Constituția României.

PRIM - MINISTRU
ADRIAN NĂSTASE